

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

ETTEKIRJUTUS-HOIATUS
isikuandmete kaitse asjas nr 2.1.-6/20/34

Ettekirjutuse tegija Andmekaitse Inspeksiooni jurist Raiko Kaur

Ettekirjutuse tegemise aeg ja koht 17.12.2020, Tallinn

Ettekirjutuse adressaat Paigaldusmeister OÜ (12271616)
info@paigaldusmeister.eu
paigaldusmeister@gmail.com

Adressaadi vastutav isik Juhatuse liige

RESOLUTSIOON: Isikuandmete kaitse seaduse (IKS) § 56 lõike 1, lõike 2 punkti 8, § 58 lõike 1, § 10 ning isikuandmete kaitse üldmääruse (IKÜM) artikli 58 lõike 1 punkti d ning lõike 2 punktide c, d ja f, samuti arvestades IKÜM artiklitega 5 ja 6, teeb Andmekaitse Inspeksioon Paigaldusmeister OÜ-le täitmiseks kohustusliku ettekirjutuse:

Lõpetada võrgulehel www.paigaldusmeister.eu füüsiliste isikute võlasuhte rikkumisega seotud isikuandmete (teave võlgnevuse osas, isiku nimi, aadress) avalikustamine.
Avalikustatavad isikuandmed on leitavad siit: <http://paigaldusmeister.eu/volglased/>.

Määrame ettekirjutuse täitmise tähtajaks **12.01.2021.a.** Ettekirjutuse täitmisest teatada hiljemalt selleks tähtajaks Andmekaitse Inspeksiooni e-posti aadressile info@aki.ee.

VAIDLUSTAMISVIIDE:

Käesoleva ettekirjutuse saab vaidlustada 30 päeva jooksul, esitades kas:

- haldusmenetluse seaduse kohase vaide Andmekaitse Inspeksioonile või
- halduskohtumenetluse seadustiku kohase kaebuse Tallinna Halduskohtusse (sel juhul ei saa enam samas asjas vaiet läbi vaadata).

Ettekirjutuse vaidlustamine ei peata selle täitmise kohustust ega täitmiseks vajalike abinõude rakendamist.

SUNNIRAHA HOIATUS:

Kui ettekirjutus on jäetud määratud tähtjaks täitmata, määrab Andmekaitse Inspeksioon ettekirjutuse adressaadile isikuandmete kaitse seaduse § 60 alusel **sunniraha 2000 eurot**.

Sunniraha võib määrata korduvalt – kuni ettekirjutus on täidetud. Kui adressaat ei tasu sunniraha, edastatakse see kohtutäiturile täitemenetluse alustamiseks. Sel juhul lisanduvad sunnirahale kohtutäituri tasu ja muud täitekulud.

VÄÄRTEOKARISTUSE HOIATUS:

Isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 58 lõike 1 kohase ettekirjutuse täitmata jätmise eest võidakse alkatada väärteomenetlus isikuandmete kaitse seaduse § 70 tunnustel. Selle teo eest võidakse füüsilist isikut karistada rahatrahviga kuni 20 000 000 eurot ning juriidilist isikut võidakse karistada rahatrahviga kuni 20 000 000 eurot või kuni 4 protsenti tema eelmise majandusaasta ülemaailmsest aastasest kogukäibest, olenevalt sellest, kumb summa on suurem. Väärteo kohtuväline menetleja on Andmekaitse Inspeksioon.

FAKTILISED ASJAOLUD:

Andmekaitse Inspeksioonis (inspeksioonis) registreeriti 19.11.2020 nr 2.1.-1/20/4225 XXX (kaebuse esitaja) kaebus, mis puudutab tema kui füüsilise isiku võlgnevusega seotud andmete avalikustamist Paigaldusmeister OÜ võrgulehel: <http://paigaldusmeister.eu/volglaed/>. Kaebusega on esitatud kaasa ka kirjavahetus, millest nähtuvalt on Paigaldusmeister OÜ vastanud kaebuse esitajale muuhulgas järgnevalt: „*Paigaldusmeister OÜ on avaldanud oma kodulehel Kodumajutuse aadressi kellele on teenus osutatud Teie kui kontaktisiku soovil. Teie andmed on esitatud kontakt isikuna mitte eraisikuna. Kodumajutuse pakkuja peab kindlasti vastama kindlatele nõuetele mis on seadusest tulenevad. Heas usus loodan, et see on ka Teie Kodumajutuses. Kahjuks ei saa ja ei oska kommenteerida Teie soovi arve esitamise vajalikust Teile kui eraisikuna. Kindlasti ei ole Paigaldusmeister OÜ endale teada olevalt teostanud Teile kui eraisikule mitte ühtegi teenust.*“. Arvestades eeltooduga algatas inspeksioon IKS § 56 lg 3 punkti 8 alusel järelevalvemenetluse.

Järelevalvemenetluse raames tegi inspeksioon 27.11.2020 Paigaldusmeister OÜ-le ettepaneku isikuandmete kaitse asjas nr 2.1.-1/20/4225, mille sisu oli järgnev: „*Eemaldada Paigaldusmeister OÜ-l võrgulehel paigaldusmeister.eu avalikustatud XXX võlasuhte rikkumisega seotud isikuandmed (teave võlgnevuse kohta, nimi, aadress).*“. Ettepanekule vastamise tähtaeg oli 11.12.2020. Ettepanekus juhtis inspeksioon ka tähelepanu ettepaneku ja sunniraha määramise võimalusele.

Inspeksioon saatis ettepaneku äriregistris toodud e-posti aadressile info@paigaldusmeister.eu.

E-posti teel saadetud dokumentide osas märgime, et vastavalt haldusmenetluse seaduse § 27 lg 2 punktile 3 loetakse elektrooniliselt kättesaadavaks tehtud või edastatud dokument kättetoimetatuks, kui dokument või teade on edastatud äriühingu äriregistrisse kantud elektronposti aadressile.

Käesolevaks ajaks ei ole Paigaldusmeister OÜ esindaja vastanud inspeksiooni ettepanekule ega võtnud ühendust ettepanekule vastamise tähtaja pikendamise osas. Samuti ei ole Paigaldusmeister OÜ eemaldanud oma võrgulehelt võlasuhte rikkumisega seotud isikuandmeid.

Inspeksioon on andnud Paigaldusmeister OÜ-le vastamiseks mõistliku aja, sh on olnud võimalik ka ettepaneku adressaadil inspeksioonile tähtaegselt kirjutada ja põhjendada, kui ettepanekule vastamise tähtaeg on liiga lühike ning vastuse esitamine ja/või muudatuste tegemine nõuaks pikemat tähtaega. Sellega on inspeksioon täitnud haldusmenetluse seaduse § 40 lõikest 1 tuleneva kohustuse anda menetlusosalisele enne haldusakti andmist võimaluse

esitada asja kohta oma arvamus ja vastuväited.

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOONI PÕHJENDUSED:

Isikuandmeteks on igasugune teave tuvastatud või tuvastatava füüsilise isiku kohta. Tuvastatav füüsiline isik on isik, keda saab otseselt või kaudselt tuvastada, eelkõige selle identifitseerimistunnuse põhjal nagu näiteks nimi, kontaktandmed (aadress) (vt IKÜM artikkel 4 punkt 1). Paigaldusmeister OÜ võrgulehel <http://paigaldusmeister.eu/volglased/> on avalikustatud järgnev: „Kodumajutuse pakkuja XXX. Kontaktisik XXX“. Seega on konkreetsel juhul avalikustanud Paigaldusmeister OÜ oma võrgulehel kaebuse esitaja isikuandmeid.

Selleks, et hinnata, kas kaebuse esitaja võlgnevusega soetud andmete avalikustamine on õiguspärane, tuleb esmalt hinnata seda, kas tegemist on äriregistrisse kantud juriidilise isiku võlgnevuse kajastamisega või füüsilise isiku võlgnevuse kajastamisega. Paigaldusmeister OÜ-le saadetud ettepanekus (27.11.2020 nr 2.1.-1/20/4225) on inspeksioon nimetatud analüüsi ära teinud ning leidnud, et konkreetsel juhul on tegemist füüsilise isiku võlaandmete avalikustamisega. Kordame siinkohal ka nimetatud ettepanekus toodut:

1. Äriregistrisse kantud juriidilise isiku võlgnevuse avalikustamine

*Märgime, et miski ei takista avalikustamast juriidilise isiku võlgnevusi. Kui aga juriidiliste isikute kohustuste rikkumisi (eelkõige võlgnevusi) tahetakse avalikustada koos juhatuse liikmetega, tuleb arvestada Riigikohtu lahendiga¹, kus rõhutati kohustust võtta arvesse, kas inimesel on äriühingu tegemisi (võlgade tekkimist või maksmist) võimalik mõjutada või mitte. **Alusetu seostamine endiste juhatuse liikmetega, kellel puudub võimalus võla maksmist või maksmata jätmist mõjutada, ei ole õiguspärane.** Samuti rõhutati otsuses, et isik ei pea taluma oma nime avalikku seostamist negatiivses kontekstis teise isikuga, kui tal tegelikult puudub võimalus teise isiku käitumist mõjutada.*

Siinjuures rõhutame, et olukorras, kus avalikustatakse kontaktisiku andmeid, tuleb hinnata ka seda, kas sellel kontaktisikul on võimalik juriidilise isiku võla maksmist või maksmata jätmist mõjutada ehk kontrollida tuleb seda, kas konkreetne kontaktisik on ka juhatuse liige.

Mis puudutab kaebuse esitaja võlgnevusega seotud andmete avalikustamist, siis Teie võrgulehel on välja toodud järgnev: „Võlglased – Kodumajutuse pakkuja XXX. Kontaktisik XXX.“. Sellest nähtuvalt ei ole kuidagi aru saada, et tegemist on juriidilise isiku võlgnevusega. Siinjuures rõhutame, et see, et Te osutate/osutasite teenust mingil konkreetsel aadressil, ei tähenda, et teenuse eest ei maksa ja ei vastuta füüsiline isik. Kaebuse materjalidest on ka näha, et leping on sõlmitud eraisikuga mitte juriidilise isikuga. Lisaks ei ole inspeksioonile teadaolevalt kaebuse esitajal üldse mõne juriidilise isikuga seesugust seost, mis võimaldaks tal juriidilist isikut esindada.

Arvestades eeltooduga, ei ole kaebuse esitaja andmete avalikustamine seotud äriregistrisse kantud juriidilise isiku võlgnevusega. Seega tuleb kaebuse esitaja andmete töötlemisel lähtuda füüsilise isiku võlgnevusega seotud andmete töötlemise nõuetega.

2. Füüsilise isiku andmete töötlemine seoses võlasuhte rikkumisega

Asja materjalidest nähtuvalt avalikustab Paigaldusmeister OÜ oma võrgulehel <http://paigaldusmeister.eu/volglased/> XXX andmeid, kus on seejuures teave võlgnevuse kohta, isiku nimi ja temaga seotud aadress. Seega on tegemist võlasuhte rikkumisega seotud isikuandmete avalikustamisega.

¹ Riigikohtu Tsiviilkolleegiumi otsus 21.12.2010 nr 3-2-1-67-10 (punkt 23)

Isikuandmete töötlemisel tuleb arvestada IKS-i ja IKÜM-i nõuetega, sh tuleneb IKÜM artiklist 6, et isikuandmete töötlemine on seaduslik üksnes siis, kui seda tehakse ühel IKÜM artiklis 6 loetletud alusel. Selle tõendamise kohustus on vastutaval töötlejal.

Sõltumata õiguslikust alusest, on andmetöötlejal kohustus järgida muuhulgas ka IKÜM artiklis 5 sätestatud põhimõtteid, sh lõike 1 punktis a, b, c sätestatut:

- *töötlemine on seaduslik, õiglane ja isikule läbipaistev;*
- *eesmärgi piirang – isikuandmeid kogutakse täpselt ja selgelt kindlaksmääratud ning õiguspärastel eesmärkidel;*
- *võimalikult väheste andmete kogumine – isikuandmed on asjakohased, olulised ja piiratud sellega, mis on vajalik nende töötlemise eesmärgi seisukohalt.*

Nimetatud kohustuste täitmist peab tõendama vastutav töötleja (vt IKÜM artikkel 5 lg 2). Siinjuures selgitame, et isikuandmeid võib töödelda vaid ulatuses, mis on vajalik määratletud eesmärkide saavutamiseks ning seejuures peab tagama selle, et andmete töötlemise eesmärk tagatakse isiku põhiõigusi võimalikult vähe riivavatel meetmetel. Selleks peab andmetöötleja alati eelnevalt hindama, kas andmete töötlemine (sh avalikustamine) on eesmärgi täitmiseks vältimatult vajalik või on eesmärgi täitmisel võimalik piirduda vähem riivavamate meetmetega. Inspektsiooni hinnangul ei ole aga õiguspärast eesmärki, mis õigustaks füüsiliste isikute võlaandmete avalikustamist piiramatule isikute ringile ehk ka neile, kellel seda teavet vaja ei ole.

Lisaks tuleb isikuandmete töötlemisel seoses võlasuhte rikkumisega arvestada ka IKS §-ga 10. IKS § 10 lõikest 1 tuleneb järgnev: „Võlasuhte rikkumisega seotud isikuandmete edastamine kolmandale isikule ja edastatud andmete töötlemine kolmanda isiku poolt on lubatud andmesubjekti krediitdivõimelisuse hindamise eesmärgil või muul samasugusel eesmärgil ning üksnes juhul, kui vastutav või volitatud töötleja on kontrollinud edastatavate andmete õigsust ja õiguslikku alust isikuandmete edastamiseks ning on registreerinud andmeedastuse.“. Lähtuvalt eeltoodust on keelatud avalikustada võlglaste andmeid võrgulehel ning andmete edastamine on lubatud üksnes juhul, kui on täidetud IKS § 10 lõikes 1 sätestatud tingimused. Lisaks tuleb arvestada enne andmete edastamist ka IKS § 10 lõikega 2, milles on sätestatud tingimused, mis keelavad andmete edastamise.

-

Seega on antud juhul rikutud isikuandmete kaitse seaduse ja isikuandmete kaitse üldmääruse nõudeid, mis tõttu tuleb Paigaldusmeister OÜ-l eemaldada võrgulehelt kaebuse esitaja kui füüsilisest isikust võlglaste isikuandmed (teave võlgnevuse kohta, nimi, aadress).

Vastavalt isikuandmete kaitse seaduse § 58 lõikele 1 ning isikuandmete kaitse üldmääruse artikkel 58 lõike 2 punktidele c ja d, on inspektsioonil õigus anda korraldus, et vastutav töötleja rahuldaks andmesubjekti taotlused seoses IKÜM-s toodud õigustega ja anda ka korraldusi, et vastutav töötleja viiks isikuandmete töötlemise toiminguid teatud viisil ja teatud aja jooksul vastavusse IKÜM sätetega. Samuti on inspektsioonil vastavalt IKÜM artikkel 58 lg 1 punktile f kehtestada alaline isikuandmete töötlemise piirang, sh töötlemiskeeld.

Võttes arvesse faktilisi asjaolusid ja asjaolu, et konkreetsel juhul avalikustatakse füüsilise isiku võlaandmeid (teave võlgnevuse kohta, nimi, aadress) ebaseaduslikult, leiab inspektsioon, et kohustusliku ettekirjutuse tegemine antud asjas on vajalik, et lõpetada õigusrikkumine võimalikult kiiresti.

/allkirjastatud digitaalselt/

Raiko Kaur
jurist
peadirektori volitusel